

Czoki

Często spotykamy się z pytaniami na temat czoków: „Jakie czoki na strzelnicę?“, „Jakie na polowanie?“, „Z których można strzelać breneką?“

Postaramy się pokrótce przybliżyć ten temat.

Czokiem nazywamy zwężenie wylotowe lufy mające za zadanie „modelowanie” kształtu wiązki śrutu. Zazwyczaj chodzi o poprawę pokrycia (w tym jego równomierności) i zmniejszenie ilości i rozrzutu śrucin skrajnych.

Tradycyjne myśliwskie śrutówki miały stałe wiercenia czoków. Najczęściej był to układ półczok w „pierwszej” (prawej w dubeltówce i dolnej w strzelbie typu bock) lufie i czok pełny w „drugiej” (analogicznie lewej lub górnej) lufie. Dość popularne były również układy $\frac{1}{4}$ i $\frac{3}{4}$ czoku i nieco rzadziej $\frac{3}{4}$ i pełny czok. Pierwszy układ był najbardziej uniwersalny, drugi sprawdzał się w lesie i polowaniu na ptactwo „na deptaka”, trzeci pokazywał najwięcej zalet w polowaniach polnych na zające i na przelotach gęsi bądź kaczek.

Broń sportowa miała specjalne wiercenia, najczęściej używano dwóch kompletów luf, bądź próbowano radzić sobie standardową bronią „regulując” rozrzut wiązki dobierając różną amunicję.

Dziś wymienne czoki w broni śrutowej stały się właściwie normą. Przy standardowej długości luf około 70 centymetrów i zastosowaniu czoków od cylindra do pełnego śrutówka taka jest bronią w pełni uniwersalną: sprawdzi się na każdym rodzaju polowania i we wszelkich konkurencjach myśliwskiego wieloboju czy parcour’a.

Oznaczenia wymiennych czoków może być różne u różnych producentów. Poniżej przedstawimy najpopularniejsze oznaczenia:

CYLINDER: oznaczenie C lub CYL. (od nazwy cylinder), **bez nacięć;** zastosowanie: w myślistwie: strzały breneką, strzały śrutem na bardzo bliskie odległości; w strzelectwie myśliwskim konkurencje Krąg (Skeet) i Przeloty (Bażant);

$\frac{1}{4}$ CZOK: oznaczenie IC lub IMP. CYL. (od Improved Cylinder - ulepszony cylinder), **4 nacięcia;** zastosowanie: w myślistwie: strzały breneką, strzały śrutem na bliskie odległości (w lesie, ew. ptactwo z podrywu, pędzone bażanty); w strzelectwie jako drugi do konkurencji Krąg (Skeet) i Przeloty (Bażant);

PÓŁCZOK: oznaczenie M lub MOD. (od Modified - zmodyfikowany), **3 nacięcia;** zastosowanie: w myślistwie: strzały breneką (sporadycznie), strzały śrutem na średnim dystansie, w strzelectwie jako pierwsza lufa w konkurencjach Oś (Trap) i Zając;

¾ CZOK: oznaczenie IM lub IMP. MOD. (od Improved Modified - ulepszony zmodyfikowany),
2 nacięcia; zastosowanie: w myślistwie: strzały śrutem na dużą odległość, w strzelectwie w konkurencjach Oś (Trap) i Zając;

PEŁNY CZOK: oznaczenie F lub FULL (od Full - pełny), **1 nacięcie;** zastosowanie: w myślistwie strzały śrutem na bardzo dużą odległość do odpornej zwierzyny (lisy, gęsi), w strzelectwie: druga lufa w konkurencjach jak wyżej;

Czasem zamiast nacięć występują „gwiazdki” w takiej samej ilości.

Powyżej opisano standardowe czoki, najczęściej stanowiące komplet z bronią. Istnieją również specjalne wiercenia sweet’owe („rozsiewające” i poprawiające pokrycie), nadczoki (zawężające wiązkę jeszcze bardziej niż pełny czok) czy czoki pośrednie (np. czok „lekki pełny” – LF – Light Full).

Należy również wziąć pod uwagę, że stosując różną amunicją (różniącą się koszyczkiem: mniej lub rozcięty, lub specjalny rozpraszający) uzyskamy różne skupienie wiązki z tych samych czoków.

Strzały breneką z czoków większych niż półczok mogą obciążać połączenie gwintowane na granicy lufa-czok, a w skrajnych przypadkach nawet uszkodzić broń. Nie należy z premedytacją strzelać brenekami z większych czoków, chociaż pojedyncze (okazjonalne) strzały z dobrej jakości kul i dobrze dokręconych czoków nie powinny spowodować uszczerbku broni.

Należy mieć na uwadze fakt, że czoki działają inaczej w przypadków strzałów śrutem stalowym, nie każda broń i nie każde czoki się do tego nadają. Rozmiar czoku dla śrutu ołowianego poprzedzony jest napisem LEAD, a dla śrutu stalowego STEEL. Możliwość stosowania śrutu stalowego należy koniecznie sprawdzić w instrukcji obsługi broni!